

10 χρόνια χωρίς τον Μάνο Χατζιδάκι

Λίγοι Έλληνες είναι τόσο δημοφιλείς δέκα χρόνια μετά το θάνατό τους όσο ήταν και πριν από αυτόν. Ακόμη λιγότερων Ελλήνων συνθετών η μουσική ακούγεται και αγαπιέται τόσο πολύ δέκα χρόνια μετά τον θάνατό τους. Ο Μάνος Χατζιδάκις μπορεί να έφυγε πριν δέκα χρόνια, έμειναν όμως τα τραγούδια του και η μουσική του, αυτή η μουσική που από το τέλος της δεκαετίας του 1950 άλλαξε την αισθητική του ελληνικού τραγουδιού. 🎧

Με αφορμή λοιπόν την επέτειο των 10 χρόνων από το θάνατο του συνθέτη, η Βιβλιοθήκη συνέταξε την πλήρη σχολιασμένη **‘Εργογραφία’** του. Παράλληλα, με το παρόν κείμενο, προσφέρει μια συγκεντρωτική θεώρηση των σχετικών πηγών που διαθέτει (βιβλία, παρτιτούρες, προγράμματα, ηχογραφήσεις) σε όσους ενδιαφέρονται να μελετήσουν το έργο του Μάνου Χατζιδάκι.

Η **‘Εργογραφία’** του συνθέτη έχει συνταχθεί κατά το πρότυπο του σχετικού προγράμματος της Βιβλιοθήκης (βλ. [‘Εργογραφία’](#) στην ιστοσελίδα). Σε αυτήν ο ενδιαφερόμενος μπορεί να αναζητήσει έργα σύμφωνα με:

- ▣ τίτλο
  - ▣ κατηγορία
  - ▣ χρονολογία σύνθεσης, ή
  - ▣ σε συνδυασμό και των τριών κριτηρίων
- και να βρει στοιχεία για αυτά τα έργα.

Επίσης, μέσω της [‘Εργογραφίας’](#) πληροφορείται για το ποιες παρτιτούρες και ηχογραφήσεις μπορεί να δει, να μελετήσει και να ακούσει στο χώρο της Βιβλιοθήκης. Ιδιαίτερη σημασία έχουν τα σχόλια που συνοδεύουν τα έργα του συνθέτη και τα οποία προσφέρουν στον ενδιαφερόμενο μια πληροφόρηση σε βάθος. Για παράδειγμα, σε μια αναζήτηση με τον όρο «Το πένθος ταιριάζει στην Ηλέκτρα», εκτός από τα βασικά στοιχεία, ο ενδιαφερόμενος πληροφορείται επιπλέον ότι το έργο αυτό ήταν γραμμένο για το ομώνυμο θεατρικό έργο του E. O’ Neil σε μετάφραση του A. Σολομού το 1945 και συγκεκριμένα παίχθηκε από το θίασο της Κατερίνας σε σκηνοθεσία του N. Γιαννόπουλου. Η **‘Εργογραφία’** πληροφορεί επίσης τον ενδιαφερόμενο σχετικά με τη διαθεσιμότητα παρτιτούρας ή ηχογράφησης του έργου στη Βιβλιοθήκη.

Στην προσπάθειά μας να συνταχθεί η **‘Εργογραφία’** του M. Χατζιδάκι σύμφωνα με το πρότυπο του προγράμματος της Βιβλιοθήκης προέκυψαν τεχνικές δυσκολίες κυρίως στους κύκλους τραγουδιών και στα έργα για το θέατρο και τον κινηματογράφο που περιέχουν τραγούδια. Έτσι, τα τραγούδια ενός σκηνικού έργου αναφέρονται αναλυτικά ένα-ένα όπου έχουμε να δώσουμε παραπάνω πληροφορίες για αυτά (π.χ. διαφορετικός στιχουργός ή ηχογράφιση, έκδοση ή διασκευή, όπως στη **‘Στέλλα’**, το κινηματογραφικό έργο που έχει τέσσερις εγγραφές λόγω των τεσσάρων τραγουδιών που περιλαμβάνει). Στην αντίθετη περίπτωση, οι τίτλοι των τραγουδιών που περιέχονται σε ένα σκηνικό ή κινηματογραφικό έργο αναφέρονται στο πεδίο του τίτλου του έργου (βλ. **‘Ο Καπετάν Μιχάλης’**).

Ο Μάνος Χατζιδάκις έγραψε μουσική για 67 θεατρικά έργα, 76 κινηματογραφικά, 10 μπαλέτα, 10 έργα για πιάνο ή κιθάρα, 29 κύκλους τραγουδιών και μαζί με άλλα μεμονωμένα, πάνω από 300 τραγούδια. Φυσικά όλα τους περιλαμβάνονται στην Εργογραφία.

Πέρα όμως από το συνθετικό έργο του, η Βιβλιοθήκη διαθέτει στους αναγνώστες της μια σειρά **βιβλίων** και **άρθρων** για το συνθέτη καθώς και τα κείμενα που έγραψε ο ίδιος:

- ▣ Μάνος Χατζιδάκις, Μυθολογία (Αθήνα: Ύψιλον, 1980)
- ▣ Μάνος Χατζιδάκις, Ο καθρέφτης και το μαχαίρι (Αθήνα: Ίκαρος, 1995)
- ▣ Μάνος Χατζιδάκις, Τα σχόλια του Τρίτου (Αθήνα: Εξάντας, 1980)
- ▣ Μάνος Χατζιδάκις, Τα σχόλια του Τρίτου (Αθήνα: Εξάντας, 2003)
- ▣ Βασίλης Αγγελικόπουλος, Φάρος στη σιωπή (Αθήνα: Καστανιώτης, 1996)
- ▣ Βασίλης Αγγελικόπουλος, Πες το μ' ένα τραγούδι (Αθήνα: Καστανιώτης, 1998)
- ▣ Ανοιχτές επιστολές στον Μάνο Χατζιδάκι, Θάνος Φωσκαρίνης (επ.) (Αθήνα: Μπάτσας-Πλέσσας, 1996)
- ▣ Φρίντα Μπιούμπι, Προσωπικά 4 + 1 μήνες (Αθήνα: Terzo books, 1998)
- ▣ Πορτραίτο ορχήστρας, Μαριλένα Σταφυλίδου (φωτ.) (Αθήνα: Καστανιώτης 1994)
- ▣ Το βιβλίο της ζωής, Συζητήσεις με το Θανάση Λάλα, τ. 8 Μάνος Χατζιδάκις (Αθήνα: Καστανιώτης, 1996)
- ▣ Οδός Πανός, τ. 75-76, Σεπτέμβριος-Δεκέμβριος 1994, Αφιέρωμα στον Μάνο Χατζιδάκι
- ▣ Οδός Πανός, τ. 93-94, Σεπτέμβριος-Δεκέμβριος 1997, σσ. 2-42, Αφιέρωμα στον Μάνο Χατζιδάκι
- ▣ Διαβάζω, τ. 430, Ιούνιος 2002, σσ. 78-128, Αφιέρωμα στον Μάνο Χατζιδάκι
- ▣ Το τέταρτο, τ. 1, 5-10, 15, εκδότης Μ. Χατζιδάκις (Αθήνα: 1985-1986)
- ▣ Προγράμματα συναυλιών της Ορχήστρας των Χρωμάτων στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών από τα ετήσια αφιερώματα στον Μάνο Χατζιδάκι.

Σημείωση: για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το συνθέτη επισκεφτείτε την επίσημη ιστοσελίδα του (www.hadjidakis.gr)

Στεφανία Μεράκου

Αθήνα 30 Μαρτίου 2004